

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2649-2660/2530

นายสมบุรณ์ เทียนใจ กับพวกโจทก์ นางยุวนุช ประเสริฐธรรมจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1374, ป.พ.พ. มาตรา 1375, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.ที่ดิน มาตรา 4, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.ที่ดิน มาตรา 20, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 มาตรา 5

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่พิพาทเป็นที่ดินของรัฐ อันบุคคลอาจได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน โจทก์ได้เข้าครอบครองที่พิพาทภายหลังจากประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว จึงมิใช่ผู้ได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่พิพาทก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ และการยึดถือครอบครองของโจทก์ก็มิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการยึดถือครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายแม้โจทก์จะแย้งการครอบครองที่พิพาทจากจำเลยเกินกว่า 1 ปีแล้ว และคงอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้องก็ เป็นการเข้ายึดถือครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องและห้ามสิทธิที่จะขอห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินและขอให้จำเลยถอนคำขอที่ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.3 ก ได้ เพราะจำเลยมีสิทธิที่จะกระทำได้โดยชอบ เนื่องจากถือได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้จำเลยครอบครองที่พิพาทได้แล้ว เพียงแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อก่อหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินให้จำเลยเท่านั้น.

คำพิพากษา

คดีทั้งสองสำนวนนี้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษารวมกันโดยโจทก์ทั้งสิบสองสำนวนฟ้องจำเลยคนเดียวกันว่า โจทก์แต่ละสำนวนต่างมีที่ดินและได้เข้ายึดถือครอบครองทำประโยชน์มาโดยสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๐ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของโจทก์เพื่อขอออก น.ส.๓ ก. ทั้ง ๆ ที่จำเลยมิได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเลย เป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์ ทำให้โจทก์เสียหาย ขอให้พิพากษาว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของโจทก์ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้อง และให้จำเลยถอนคำขอออก น.ส.๓ ก. จำเลยให้การทั้งสิบสองสำนวนว่า จำเลยกับสามีซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วได้ร่วมกันครอบครองที่ดินตามฟ้องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ สามีจำเลยถูกพนักงานอัยการฟ้องในข้อหาแผ้วถางกันสร้างป่าโดยมิได้รับอนุญาต ศาลฎีกาพิพากษาว่าสามีจำเลยเข้ายึดครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ จริงแต่จะใช้สิทธิครอบครองมายันกับรัฐไม่ได้เพราะที่ดินเป็นของรัฐ เพื่อให้ได้สิทธิครอบครองถูกต้องตามกฎหมาย จำเลยและสามีจึงดำเนินเรื่องติดต่อไปยังกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้ออกหลักฐานสิทธิการครอบครองแก่จำเลยที่ดินของรัฐจึงตกเป็นสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของจำเลย โจทก์บุกรุกเข้าไปครอบครองระหว่างที่ดินยังเป็นของรัฐอยู่ จำเลยได้ห้ามปรามและร้องทุกข์ไว้แล้ว จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของจำเลยตามฟ้องจริงโดยอาศัยสิทธิตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย จำเลยครอบครองที่ดินติดต่อตลอดมาโดยไม่ขาดสิทธิครอบครองโจทก์เข้าแย่งการครอบครองจากจำเลยโดยไม่สุจริต ขอให้พิพากษายกฟ้อง ศาลชั้นต้นสอบข้อเท็จจริง จำเลยแถลงรับว่า ที่พิพาทตามที่โจทก์ฟ้องโจทก์แต่ละสำนวนเข้าแย่งการครอบครองตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๙ และโจทก์แต่ละ

สำนวนต่างอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้อง ศาลชั้นต้นเห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้แล้ว มีคำสั่งให้งดสืบพยาน และวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินมือเปล่าแม้จะฟังว่าจำเลยครอบครองที่พิพาทมาก่อน แต่ปรากฏตามคำรับของจำเลยว่าโจทก์ได้แย่งการครอบครองและอยู่ในที่พิพาทมาเป็นระยะเวลากว่าปีแล้ว เมื่อจำเลยมิได้ใช้สิทธิฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองภายในหนึ่งปี จำเลยย่อมหมดสิทธิที่จะเอาคืนซึ่งการครอบครองที่หลุดมือไปแล้วทันที อำนาจการครอบครองที่พิพาทจึงตกได้แก่โจทก์ การที่จำเลยนำเจ้าพนักงานไปรังวัดที่ดินของโจทก์ ถือได้ว่าโจทก์ถูกรบกวนการครอบครองที่ดินจึงมีสิทธิขอให้ปลดเปลื้องการรบกวนนั้นได้ พิพากษาว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของโจทก์ ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้อง ให้จำเลยถอนคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.๓ ก.เสีย จำเลยทั้งสิบสองสำนวน อุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง หรือย่อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสืบพยานโจทก์จำเลยแล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยทั้งสิบสองสำนวนฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายก คำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ศาลชั้นต้นพิจารณาใหม่แล้ว พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ โจทก์ทั้งสิบสองสำนวนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ก่อนศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกา ร้อยตำรวจเอกแสน บุตรชา โจทก์สำนวนที่ ๔ ถึงแก่กรรม ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นายอนุสรณ์ บุตรชา บุตรโจทก์เข้าเป็นคู่ความแทน โจทก์ทั้งสิบสองสำนวนฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่พิพาททั้งสิบสองสำนวนเป็นที่ดินของรัฐอันบุคคลอาจได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน โจทก์ได้เข้าครอบครองที่พิพาทระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับแล้ว จึงมิใช่ผู้ได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่พิพาทก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับและการยึดถือครอบครองของโจทก์ก็มิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงเป็นการยึดถือครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แม้โจทก์จะแย่งการครอบครองที่พิพาทจากจำเลยเกินกว่า ๑ ปีแล้ว และคงอยู่ตลอดมาจนถึงวันฟ้องก็เป็นการเข้ายึดถือครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องและหาสิทธิที่จะขอห้ามจำเลยและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับที่ดินและขอให้จำเลยถอนคำขอที่ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออก น.ส.๓ ก.ได้ เพราะจำเลยมีสิทธิที่จะกระทำได้โดยชอบเนื่องจากถือได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้จำเลยครอบครองที่ดินพิพาทได้แล้ว เพียงแต่อยู่ในระหว่างดำเนินการเพื่อก่อหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินให้จำเลยเท่านั้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

เสนอ ศรีนิยม · ยรรยง อธิพิพงษ์ · ส่อง สุขะบุญณพันธ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2649-2660/2530>